

Usługi socjalne w Republice Czeskiej

Materiały zostały przetworzone w ramach projektu: : CZ.11.3.119/0.0/0.0/16_013/0001981
„Rozwój kompetencji i podnoszenie szans studentów uniwersytetów na rynku pracy w
zakresie usług sektora publicznego“

Projekt współfinansowany ze środków EFRR w ramach programu INTERREG V-A Czechy - Polska poprzez Fundusz
Mikroprojektu 2014 - 2020 w Euroregionie Śląsk

Ing. Eva Kovářová, Ph.D.

Usługi socjalne: interpretacja pojęcia

Wielu autorów uważa, że pojęcie „usługi społeczne” jest niejasne, ponieważ jego zastosowanie różni się znacznie w poszczególnych krajach UE.

Jednak wyrażenie to zawsze odnosi się do pozyskiwania szerokiej gamy usług użyteczności publicznej współfinansowanych z budżetów publicznych.

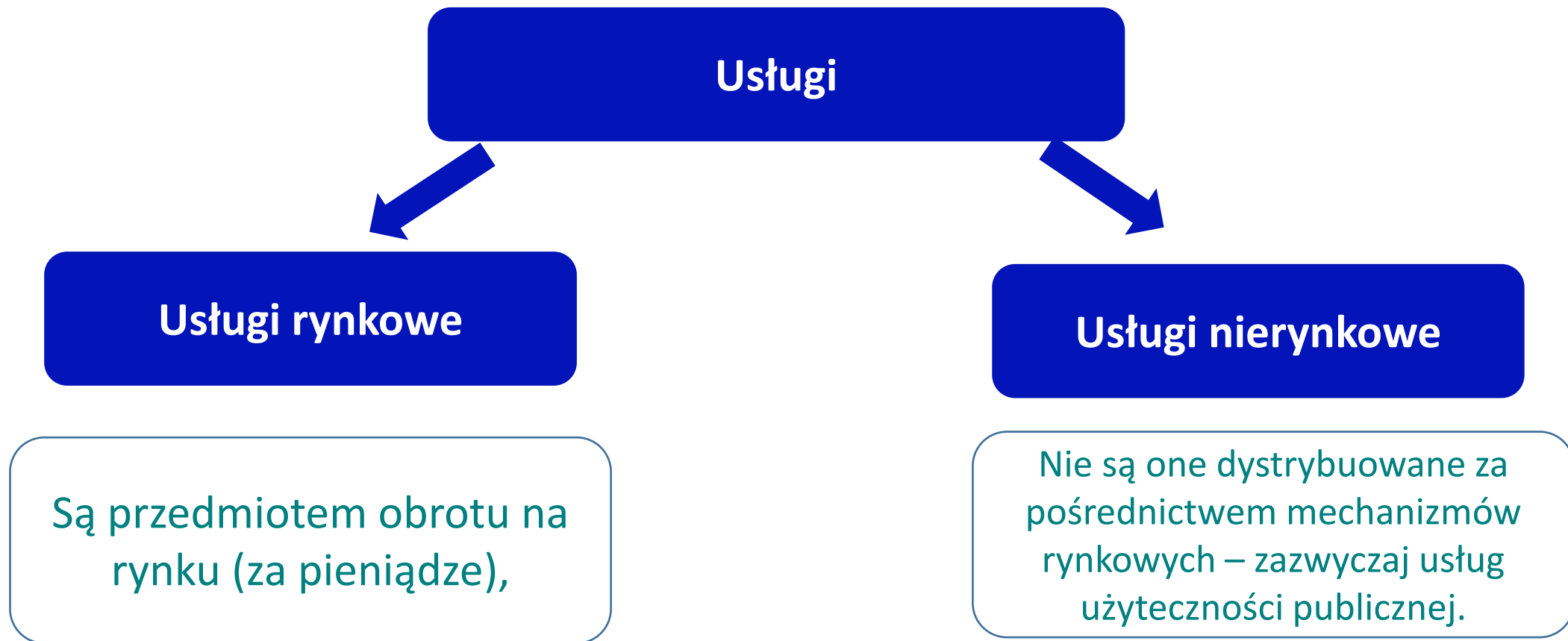


Usługi socjalne = usługi publiczne?



Czym jest usługa publiczna?

Usługi socjalne: interpretacja pojęcia



Usługi socjalne: interpretacja pojęcia

Według Haláskové (2013, s. 9) **usługi publiczne** stanowią „usługi świadczone przez administrację publiczną lub organizacje non-profit. Nie ma opłat za te usługi lub użytkownicy tych usług płacą ceny, które są subsydiowane ze źródeł publicznych (budżet państwa, budżet gmin i regionów) ”.

Pojęcie usługi publicznej jest bardzo szerokie i obejmuje zarówno usługi użyteczności publicznej, jak i narzędzia administracyjne.


Materialne usługi publiczne opieki
zdrowotnej, szkolnictwo, kultura,
służby socjalne, itp. apod.



Administracyjne usługi publiczne
Np. czynności administracyjne

Usługi socjalne: interpretacja pojęcia

Najszersza interpretacja pojęcia „usługa społeczna” w dostępnej literaturze - usługi społeczne obejmują również usługi edukacyjne i zdrowotne, a nawet usługi mieszkaniowe i transportowe - termin „usługi społeczne” jest używany do określenia szerokiej gamy usług użyteczności publicznej współfinansowanych z budżetów publicznych. **Jest to jednak zgodne z bardziej ogólną koncepcją usługi publicznej.**

 Komisja Europejska również rozumie pojęcie usług socjalnych bardzo szeroko, ponieważ jest ono używane jako zagregowane pojęcie środków / instrumentów, które odgrywają decydującą rolę w poprawie jakości życia osób fizycznych i zapewnieniu ochrony socjalnej.

Komisja Europejska uwzględnia następujące kategorie usług w ramach koncepcji usług społecznych:

- Ochrona socjalna
- Zatrudnienie oraz edukacja dalsza
- Mieszkanie socjalne
- Opieka nad dziećmi
- Opieka długoterminowa
- Usługi pomocy społecznej

Usługi socjalne: interpretacja pojęcia

Jednak w RC usługi socjalne są uważane za podzbiór / segment usług publicznych - są to usługi publiczne faktyczne.



Według Haláskové (2013) usługi socjalne można scharakteryzować jako znaczącą część działalności podmiotów państwowych, samorządowych i niepaństwowych, która pomaga rozwiązywać problemy jednostek, rodzin i grup obywateli, a tym samym pozytywnie wpływa na klimat społeczny całego społeczeństwa. Bez usług socjalnych znaczna część obywateli nie byłaby w stanie uczestniczyć we wszystkich aspektach życia społecznego.

Interpretacja pojęcia usług socjalnych w Republice Czeskiej oparta jest na ich ustawodawstwie zawartym w ustawie o usługach społecznych.

Usługi socjalne: interpretacja pojęcia

Podobne zawężenie występuje również w literaturze zagranicznej, z reguły wprowadza się rozszerzenie frazy „*usługi socjalne*”, która pozwala autorom na:

- Zawężenie interpretacji do **usług pomocy społecznej**- „*services of social assistance*“, „*social welfare services*“ (Grohs et al., 2015),
- Podkreślenie **znaczenia opieki w usługach socjalnych** „*social care services*“ (Sipilä, 2018),
- Podkreślenie **znaczenia usług socjalnych dla jednostek w odniesieniu do ich konkretnych potrzeb** - „*personal social services*“ (Wollmann, 2016; Rada Evropy, 2007) nebo „*human services*“ (Higgins, 2017).

Usługi socjalne w Republice Czeskiej

Ustawa o usługach socjalnych, czyli ustawa nr č. 108/2006 Sb., w znaczeniu późniejszych zmian definiuje pojęcie służby społecznej w §3 ust. a w następujący sposób:

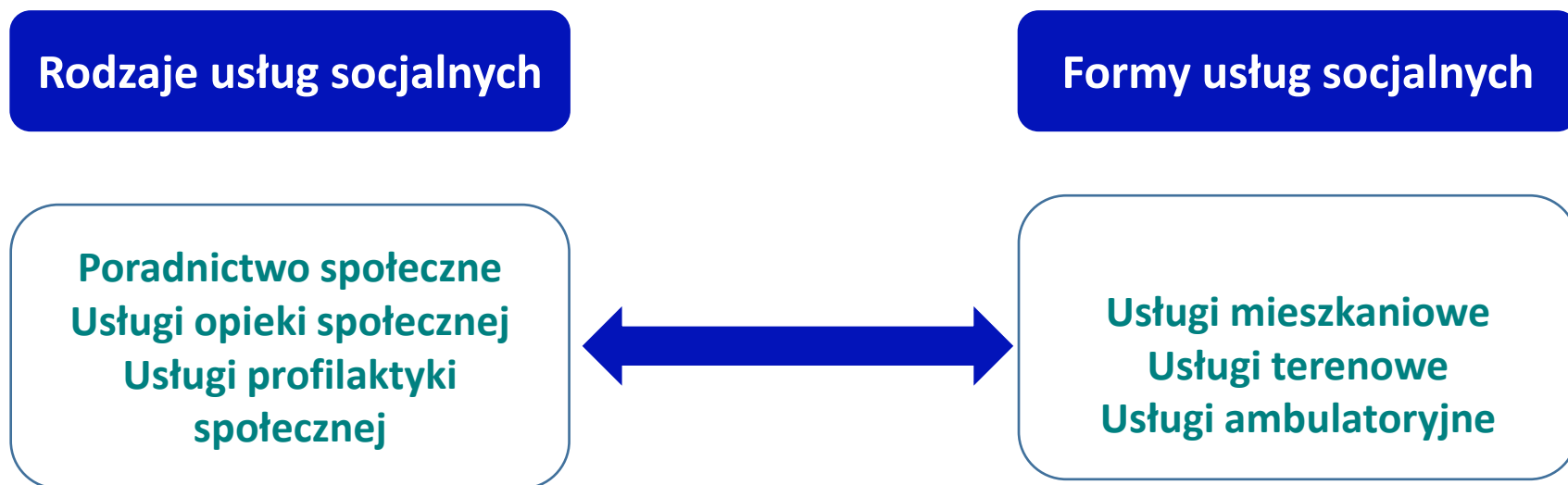
„Dla celów niniejszej ustawy służba społeczna oznacza działalność lub zestaw czynności na mocy niniejszej ustawy zapewniających pomoc i wsparcie osobom w celu włączenia społecznego lub zapobiegania wykluczeniu społecznemu “.



**Znaczące zawężenie
znaczenia i zakresu
działań!**

Usługi socjalne w Republice Czeskiej

Łatwiejsze zrozumienie zakresu działań objętych oznaczeniem usług socjalnych może ponownie opierać się na ustawie o usługach społecznych, która uznaje trzy podstawowe rodzaje i trzy formy usług socjalnych.



Rodzaje usług socjalnych

- ❑ **Poradnictwo społeczne** obejmuje udzielanie osobom niezbędnych informacji, które pomogą im zaradzić ich niekorzystnej sytuacji społecznej (**podstawowe poradnictwo społeczne**); lub także **profesjonalne poradnictwo społeczne** ukierunkowane na potrzeby poszczególnych grup społecznych w zakresie poradnictwa obywatelskiego, małżeńskiego i rodzinnego, poradnictwa dla osób starszych, poradnictwa dla osób niepełnosprawnych, poradnictwa dla ofiar przestępstw i przemocy domowej oraz w specjalnych szpitalach typu hospicjum; obejmuje także pracę socjalną z ludźmi, których styl życia może prowadzić do konfliktu ze społeczeństwem.
- ❑ **Usługi opieki społecznej** obejmują usługi, które pomagają jednostkom zapewnić ich samowystarczalność fizyczną i psychiczną, promować życie w ich naturalnym środowisku społecznym i umożliwić im jak najszersze uczestnictwo w życiu codziennym społeczeństwa oraz zapewnienie godnego środowiska, w wypadku, gdy jest to wykluczone, również zapewnienie leczenia. Każdy ma prawo do świadczenia usług opieki społecznej w najmniej restrykcyjnym środowisku.
- ❑ **Usługi profilaktyki społecznej** obejmują usługi pomagające zapobiegać wykluczeniu społecznemu osób zagrożonych przez kryzys społeczny, nawyki życiowe i sposób życia prowadzący do konfliktu ze społeczeństwem, środowiska defaworyzowanego społecznie oraz zagrażających prawom i uzasadnionym interesom innej osoby fizycznej. Celem usług profilaktyki społecznej jest pomoc ludziom w przewyciężeniu niekorzystnej sytuacji społecznej i ochrona społeczeństwa przed pojawieniem się i rozprzestrzenianiem niepożądanych zjawisk społecznych.

Źródło: Ustawa o usługach socjalnych

Obiekty usług socjalnych

Zgodnie z ustawą o usługach społecznych rozróżniamy następujące obiekty usług społecznych:

- centrum usług dziennych
- ośrodki opieki dziennej
- tygodniowe centrum opieki dziennej
- domy dla osób niepełnosprawnych,
- domy spokojnej starości
- domy z reżimem specjalnym
- mieszkania chronione
- schronienia
- „domy w połowie drogi”
- centrum pomocy w wypadkach nagłych
- niskoprogowe centrum dzienne
- niskoprogowe centrum dla dzieci i młodzieży
- noclegownie
- społeczności terapeutyczne
- poradnie społeczne
- społeczne warsztaty terapeutyczne
- centrum usług rehabilitacji społecznej
- wczesne miejsce pracy
- centrum interwencyjne

Źródło: Ustawa o usługach socjalnych

Zapewnienie organizacyjne i ekonomiczne usług socjalnych

W razie spełnienia warunków ustawowych **dostawcami usług społecznych mogą zostać:**

Osoby upoważnione, jeżeli pozwolenie powstaje decyzją o rejestracji.

- Ministerstwo i utworzone przez niego państwowe jednostki organizacyjne lub państwowe organizacje pomocy społecznej
- Jednostki samorządu terytorialnego i ustanowione przez nie podmioty prawne (organizacje wnoszące wkład)
- Prywatne osoby fizyczne lub prawne



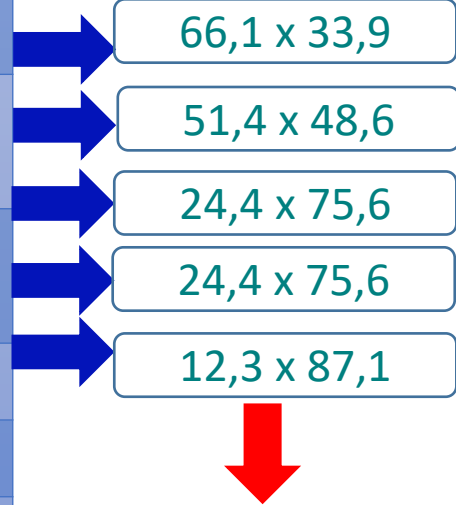
Rejestr dostawców usług społecznych

Zaangażowanie **sektora publicznego i prywatnego**, w przypadku niektórych rodzajów usług socjalnych, dominacja sektora publicznego lub prywatnego.

Zapewnienie organizacyjne i ekonomiczne usług socjalnych

Obiekty usług socjalnych - z punktu widzenia założyciela - wybrane rodzaje usług

Rodzaj usługi społecznej	Liczba usług socjalnych						
	Razem	Państwowe	Wojewódzkie	Gminne	Kościelne	Pozostałe	
Domy spokojnej starości	525 (100 %)	0	180 (34,3 %)	167 (31,8 %)	65 (12,4 %)	113 (21,5 %)	66,1 x 33,9
Mieszkania chronione	210 (100 %)	3 (1,4 %)	92 (43,8 %)	13 (6,2 %)	34 (16,2 %)	68 (32,4 %)	51,4 x 48,6
Schronienia	217 (100 %)	0	7 (3,2 %)	46 (21,2 %)	81 (37,3 %)	83 (38,3 %)	24,4 x 75,6
Noclegownie	78 (100 %)	0	1 (1,3 %)	18 (23,1 %)	29 (37,2 %)	30 (38,4 %)	24,4 x 75,6
Poradnie socjalne	519 (100 %)	0	28 (5,4 %)	36 (6,9 %)	85 (16,4 %)	367 (70,7 %)	12,3 x 87,1



Źródło: Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych. Rocznik statystyczny pracy i spraw społecznych 2018, obliczenia własne i korekty

Zapewnienie organizacyjne i ekonomiczne usług socjalnych

Sposób finansowania usług socjalnych

Zasady główn:

- Finansowanie z wielu źródeł - dotacje państwowe, dotacje z budżetów terytorialnych, zasiłek opiekuńczy, płatności prywatne, ubezpieczenie zdrowotne, darowizny, programy i fundusze UE.
- Główna odpowiedzialność za zapewnienie sieci usług socjalnych - województwa - alokują również zasoby państwowe zapewniane w celu świadczenia usług społecznych w województwach - model obowiązuje od 2015 r. - województwa otrzymują zasoby w określonej proporcji.

Częsta krytyka - np .:

- Nadmierna zależność dostawców od zasobów publicznych
- Brak jasnych procedur przyznawania dotacji
- Niepewność finansowa prywatnych dostawców
- Chwilowa rozbieżność między wojewódzkimi wnioskami o dotacje a dostawcami usług społecznych
- Podział zasobów nie uwzględnia różnic pomiędzy województwami

Zapewnienie organizacyjne i ekonomiczne usług socjalnych

Sposób finansowania usług socjalnych

Wybrane źródła dochodów usług socjalnych

- Dotacje Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych – z budżetów wojewódzkich
- Zasiłek opiekuńczy - średnia miesięczna liczba osób otrzymujących zasiłek opiekuńczy w wysokości 358 tys., przy czym 100,5 tys. beneficjentów objętych opieką społeczną przez zarejestrowanego dostawcę usług społecznych - najczęściej domy seniora, opiekę pielęgniarstwa, domy z reżimem specjalnym
- Dodatek mieszkaniowy - przyznawany niektórym klientom domów spokojnej starości, schronisk i mieszkań chronionych
- Płatności bezpośrednie - na przykład w 2018 r. płatności bezpośrednie wyniosły 8,5 mld CZK - zwrot kosztów żywności i mieszkań - ustalana jest kwota zwrotu (normą)
- Przychody z ubezpieczenia zdrowotnego
- Inne - patrz przegląd poniżej

Zapewnienie organizacyjne i ekonomiczne usług socjalnych

Sposób finansowania usług socjalnych

Struktura źródeł finansowania usług socjalnych w roku 2019

❑ **Koszty ogółem 47 391 mil. CZK**

❑ **Przychody**

❑ Dotacje MPSV 16 798 mil. CZK (cca 35,4 %)



Przeciętna 2013-2019: 29 %

❑ Zasilek opiekuńczy 9 062 mil. CZK (cca 19,12 %)



Przeciętna 2013-2019: 20 %

❑ Środki UE 1 184 mil. CZK

❑ Użytkownicy 8 382 mil. CZK (cca 17,7 %)



Przeciętna 2013-2019: 21 %

❑ Ubezpiecz. zdrowotne 2 469 mil. CZK

❑ Województwa – własne źródła 4 483 mil. CZK (cca 9,5 %)

❑ Gminy 3 202 mil. CZK

❑ Inne 1 800 mil. CZK (rząd, inne ministerstwa, podatki, opłaty, sprzedaż, wynajem, darowizny itp.)

Źródło: Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych. Analiza finansowa służb socjalnych 2019, własny zakres

Zapewnienie organizacyjne i ekonomiczne usług socjalnych

Rola województw w finansowaniu usług społecznych

- W celu wypełnienia obowiązków wynikających z ustawy o usługach społecznych, państwo zapewnia województwom dotacje celowe na finansowanie bieżących wydatków związanych z zapewnieniem podstawowych rodzajów i form usług socjalnych z budżetu państwa.
- Co roku regiony muszą składać wnioski o przyznanie tej dotacji na dany rok budżetowy i składać wnioski do Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych (MPSV).
- Wysokość dotacji dla poszczególnych regionów jest ustalana przez MPAV na podstawie procentowego udziału województw w całkowitej wysokości środków przydzielonych na dany rok budżetowy w budżecie państwa.
- Jednak województwa (i gminy) mogą również udzielać specjalnych dotacji ze własnego budżetu, na dofinansowanie bieżących wydatków związanych z finansowaniem usług socjalnych.

Uwaga, nie ma prawnego prawa do dotacji!

Zapewnienie organizacyjne i ekonomiczne usług socjalnych

Możliwe formy prawne dostawców usług społecznych - osoby prawne - finansowanie

Przedsiębiorstwo użyteczności publicznej
Jednostki organizacyjne

Bliższe powiązanie z budżetem założyciela (przychody i wydatki dostawcy usług społecznych są bezpośrednio częścią budżetu założyciela lub otrzymują wkłady na ich działalność z budżetu założyciela).

Korporacje

Stowarzyszenia
Zakłady

Spółki pożytku publicznego

Prywatne podmioty o charakterze zyskowym lub non-profit mogą czerpać dotacje z budżetów publicznych, ale opieka publiczna obejmuje również świadczenia opiekuńcze, z których klienci mogą korzystać w celu finansowania potrzebnych usług.

Zapewnienie organizacyjne i ekonomiczne usług socjalnych

Wydatki województw na usługi socjalne w tys. CZK na 1 mieszkańca

Województwo	Opieka socjalna				Zapobieganie socjalne			
	2018	2017	2016	2015	2018	2017	2016	2015
Hl. m. Praha	2,08	1,78	1,39	1,33	0,06	0,04	0,03	0,02
Jihočeský	1,64	1,33	0,98	0,89	0,12	0,09	0,09	0,09
Jihomoravský	1,34	0,98	0,88	0,87	0,22	0,20	0,14	0,16
Středočeský	1,41	0,96	0,74	0,85	0,20	0,16	0,14	0,13
Karlovarský	1,85	1,48	1,07	0,34	0,48	0,44	0,35	0,91
Královehradecký	1,70	1,51	1,17	1,15	0,1	0,08	0,06	0,07
Liberecký	1,46	1,07	0,91	0,98	0,3	0,22	0,18	0,18
Moravskoslezský	1,43	1,00	0,79	0,89	0,38	0,29	0,23	0,24
Pardubický	1,62	1,25	0,99	1,04	0,13	0,14	0,14	0,13
Ústecký	1,80	1,32	1,05	1,11	0,43	0,34	0,33	0,20
Vysočina	1,98	1,41	1,23	1,40	0,21	0,17	0,14	0,09
Zlínský kraj	1,67	1,19	0,96	1,45	0,2	0,17	0,18	0,21



opieka x zapobieganie

Žródło: Ministerstwo Finansów - Územní monitor, Český statistický úřad, obliczenia własne

Zapewnienie organizacyjne i ekonomiczne usług socjalnych

Przychody i wydatki obiektów usług socjalnych - z punktu widzenia założyciela - wybranych rodzajów usług socjalnych

Założyciel – państwo i województwo

Kwoty w tys. CZK	Liczba	Pojemność	Dotacje	Wydatki	Dotacje/wydatki
Domy seniora	180	16 044	2 877 768 CZK	6 525 764 CZK	44,1 %
Schroniska	7	282	45 325 CZK	53 647 CZK	84,5 %

Organizacje niepaństwowe

Kwoty w tys. CZK	Liczba	Pojemność	Dotacje	Wydatki	Dotacje/wydatki
Domy seniora	178	7 171	711 757 CZK	2 605 923 CZK	27,3 %
Schroniska	164	5 637	396 279 CZK	766 756 CZK	51,7 %

Źródło: Ministerstwo práce a sociálních věcí. Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2018, obliczenia własne

Zapewnienie organizacyjne i ekonomiczne usług socjalnych

Partnerstwa publiczno-prywatne: : Public-Private Partnership (PPP)

PPP = Świadczenie usług publicznych poprzez współpracę publiczno-prywatną

Czy można mówić o PPP w przypadku usług socjalnych?

Realizacja projektu PPP:
rząd określa, jakich usług oczekuje od sektora prywatnego, podmiot sektora prywatnego oferuje aktywa, a następnie je obsługuje



Dotacje, zamówienia publiczne:
zakup usług socjalnych od organizacji pozarządowych:
w szczególności zakup określonych usług socjalnych bez ścisłych substytutów

Sieć usług socjalnych

Specyfika rynku: Podaż - sieć usług socjalnych

- ❑ Główna odpowiedzialność za zapewnienie sieci usług społecznych spoczywa na województwach.
- ❑ Zgodnie z ustawą o usługach socjalnych, sieć usług oznacza zestaw usług socjalnych, które przy wystarczającej pojemności, odpowiedniej jakości i odpowiedniej dostępności lokalnej, pomagają rozwiązać niekorzystną sytuację społeczną osób na konkretnym terenie.

Przykład: sieć usług socjalnych województwa morawsko-śląskiego

Usługi socjalne	Ilość
Domy seniora	64
Schronienia	33
Placówki dla dzieci i młodzieży	46
Profesjonalne doradztwo socjalne	64

Źródło: Moravskoslezský kraj, obliczenia własne

Sieć usług socjalnych

Dostępność usług socjalnych

- Główna odpowiedzialność za zapewnienie odpowiedniej lokalnej dostępności usług socjalnych spoczywa na województwach, zgodnie z ustawą o usługach społecznych.
- Jednak ekonomiści zwracają uwagę na inne aspekty dotyczące dostępności usług socjalnych. Na przykład Víšek, Průša (2012, s. 41) wymienia:
 - „Dostępność terytorialna lub transportowa” - co odpowiada lokalnej dostępności.
 - „Dostępność finansowa” - odzwierciedlająca fakt, że jakkolwiek niski lub niewystarczający dochód nie powinien uniemożliwiać korzystania z usługi, jeśli dana osoba tego potrzebuje.
 - „Dostępność architektoniczna” lub „dostępność niskiego progu”
- „W przypadku dostępności niskiego progu, potencjalni klienci mogą mieć więcej problemów, uniemożliwiających im udział w niektórych działaniach (np. ze względów ekonomicznych / opłat, opłat za wstęp /, ze względu na formalne wymagania środowiskowe / potrzebę określonej odzieży, potrzebę pomocy) / etc.) ”(Víšek, Průša, 2012).

Sieć usług socjalnych

Specyfika rynku: popyt wywołany podażą

Víšek, Průša (2012, s. 39) „Zapotrzebowanie na niektóre usługi zostanie w pełni i w sposób przejrzysty odzwierciedlone dopiero w przypadku skonfigurowaniu usługi, podczas gdy do tej pory jej potrzeba była ukryta”.

Podstawy planowania oferty usług socjalnych:

- Planowanie w ramach społeczności (wspólnotowe)
- Analiza wybranych czynników społeczno-ekonomicznych i demograficznych

Planowanie wspólnotowe opiera się na współpracy wszystkich zainteresowanych stron, tj. dostawców usług społecznych, użytkowników / klientów usług społecznych oraz przedstawicieli państw, regionów lub gmin.

**Czy naprawdę możemy oczekiwać aktywnego zaangażowania od strony popytowej?
Nawet w ramach usług prewencji społecznej?**

Niektórych wydarzeń socjalnych nie można przewidzieć. Ponadto, osoby wykluczone społecznie są marginalizowane.

Sieć usług socjalnych

Średniookresowe plany rozwoju usług socjalnych

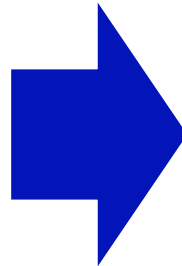
- Ustawa o usługach społecznych definiuje średniookresowe plany rozwoju usług socjalnych jako strategiczne dokumenty gmin i województw, zatwierdzanych na trzy lata, które są wynikiem aktywnej identyfikacji potrzeb osób w danej gminie lub województwie oraz równoczesnego szukania sposobów zaspokojenia tych potrzeb przy użyciu dostępnych zasobów.
- Podstawą do opracowania planu są zatem różne analizy tła, ale także komunikacja ze wszystkimi zainteresowanymi stronami.
- Plan średnioterminowy obejmuje również sieć usług socjalnych.
- Zgodnie z ustawą o usługach socjalnych, urząd wojewódzki prowadzi następnie rejestr dostawców usług społecznych.

Sieć usług socjalnych

Specyfika rynku: charakter samych usług socjalnych

W kontekście mikroekonomicznego charakteru usług socjalnych Merti (2007, s. 19) zwraca uwagę na ich specyficzne cechy, w tym:

- Z punktu widzenia teorii ekonomicznej, usługi socjalne można określić mianem dobra zaufania lub doświadczenia.
- Usługi socjalne integrują również osobowość wnioskodawcy, co oznacza, że „trudno jest zrekompensować fizyczne i psychiczne szkody spowodowane złym lub nieodpowiednim zastosowaniem usług socjalnych”.



Oba aspekty związane są z jakością usług socjalnych.

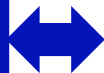


Standardy jakości usług socjalnych.

Standardy jakości usług socjalnych

- Zgodnie z ustawą o usługach socjalnych, dostawcy są zobowiązani do przestrzegania standardów jakości usług socjalnych.
- Ustawa o usługach socjalnych pod pojęciem „standardów jakości usług socjalnych” rozumie zestaw kryteriów określających poziom jakości świadczenia usług socjalnych w zakresie zapewnienia osobistego i operacyjnego usług społecznych oraz w obszarze relacji między usługodawcą a osobami.
- Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych weryfikuje następnie jakość usług świadczonych przez dostawców usług socjalnych, stosując te standardy jakości.
- W sumie określono 15 standardów jakości usług socjalnych.

Standardy jakości usług socjalnych



Zasadniczo, standardy opisują, jak powinna wyglądać wysokiej jakości usługa socjalna. Reprezentują plik wymiernych i weryfikowalnych kryteriów. Mają one zastosowanie w ramach każdej usługi socjalnej, niezależnie od jej charakteru, wielkości lub formy prawnej zakładu opieki społecznej.

Žródta

- ❑ GROHS, S., SCHNEIDERS, K., HEINZE, R. G. (2015). Social Entrepreneurship Versus Intrapreneurship in German Social Welfare State: A study of Old-Age Care and Youth Welfare Services. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*. Vol. 44, Iss. 1, pp. 163-180.
- ❑ HALÁSKOVÁ, Renáta (2013). *Význam Standardizace sociálních služeb v době jejich liberalizace*. Praha: výzkumný ústav práce a sociálních věcí.
- ❑ HIGGINS, B. (2017). *Reinventing Human Services. Community- and Family-Centered Practice*. New York, Routledge.
- ❑ RADA EVROPY (2007). *Integrated social services in Europe*. Strasbourg: Council of Europe Publishing.
- ❑ SIPILÄ, J. (2018). Introduction. In Sipilä, J. (ed). *Social Care Services: The Key to the Scandinavian Welfare Model*. New York: Routledge, 2018.
- ❑ VÍŠEK, P., PRŮŠA, L. (2012). *Optimalizace sociálních služeb*. Praha: Národní centrum sociálních studií, Výzkumný ústav práce a sociálních věcí.
- ❑ WOLLMANN, H. (2016). Comparative Study of Public and Social Services Provision: Definitions, Concepts and Methodologies. In Wollmann, H. Koprić, I., Marcou, G. (eds). *Public and Social Services in Europe. From Public and Municipal to Private Sector Provision*. London: Palgrave Macmillan, pp. 1-12.

- ❑ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

- ❑ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD (2019). *Veřejná databáze* [online]. [cit.2019-11-28]. Dostupné na www: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/>.
- ❑ MINISTERSTVO FINANCE ČR (2019). *Územní monitor* [online]. [cit.2019-10-20]. Dostupné na www: <https://monitor.statnipokladna.cz/en/2018/kraje/>.
- ❑ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ (2018). *Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí*. [Online], [cit. 29. 11. 2019]. Dostupné na www: https://www.mpsv.cz/documents/20142/975025/Statisticka_rocenka_z_oblasti_prace_a_socialnich_veci_2018+%281%29.pdf/a060f8db-abcf-6713-e0d1-9da7f606b983.
- ❑ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ (2019). *Analýza financování sociálních služeb*.
- ❑ MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ (2019). *Krajská síť sociálních služeb v Moravskoslezském kraji* [online]. [cit.2019-11-06]. Dostupné na www: https://www.msk.cz/cz/socialni_oblast/krajska-sit-socialnich-sluzeb-v-moravskoslezskem-kraji-62687/.

Dziękuję za uwagę

Ing. Eva Kovářová, Ph.D.

Pracownik akademicki

e-mail: eva.kovarova@vsb.cz

telefon: +420 597 322 191

VŠB – Technická univerzita Ostrava
17. listopadu 2172/15, 708 00 Ostrava-Poruba